

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Értesítések... Budapest IV. kerületében... Csak német nyelvű levelek...

Hirdetések és nyilvántartások felvételnek... Budapest IV. kerületében...

A kérdések kérdése.

„Quid tunc?“ Ez most a kérdések kérdése, mely a szentpétervári rémes esemény által felkeltett megdöbbenés és izgatottság első lecsillapulása után folmerült. Mert több mint sejtelen, hogy az új császár trónraléptével oly aera veszi kezdetét, melyben a nemzetközi helyzetben nagy rázkódtatásokkal járó változások fognak történni.

ről ismert czarevics trónralépésétől. A három-császár-szövetség helyett Bismarck a Németország, monarchiánk és Anglia közötti frigyét akarta létesíteni, hogy azzal ellensúlyozzon egy esetleges orosz-francia-olasz koalíciót.

tartják. A „Nat. Ztg.“ egy londoni tudósítása szerint a most folyó diplomáciai tárgyalásoknak csakis az a céljuk, hogy betöltsék a hadjárat kezdetéig való időt. Csak hogy Görögország, a haduzenő fél, bár partján már kivásvadott, még mindig nem fejezte be hadi készüléteit, míg ellenben Törökországról azt mondhatni, hogy teljesen készen van.

megéri a mérsékelt és rendszeres szabadság élvezetere, s ha majd a bürokráciát, mely oly termékeny kuttorfára volt a bűnök és összeesküvésnek, végre törvényesebb kormányzati rendszer váltja föl.

Budapest, márcz. 15.

Már hetek előtt említett tettünk lapunkban arról, hogy az országgyűlésnek tartamának 5 évre való kiterjesztését akarják behozni. Kormánypartii képviselőik élnék mozgalmat indítottak meg ez irányban s most a képviselők közt aláírás végett határozati javaslatot köröztek.

A képviselőház igazságügyi bizottsága ma este 5 órakor tartott ülésében Horváth Lajos elnöke által felolvasott a kisorsról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását. Bokröss Elek előadta a javaslatot, hogy a fővárosra vonatkozó különös kisorjáratok esetek és szabályokra nevezze a közszolgáltatások elnökelvél és előadójával tartott értekezlet nyomán a szakaszok tárgyalása szombatig felfüggesztendő, míg azokra nézve bővebb megállapodás jöhet létre.

Budapest, márczius 16.

A konstantinápolyi tárgyalások addig húzódtak-halasztódtak, míg végre tegnap a porta — úgy látszik, a nagykövetség értekezletének előterjesztésében — küldöttéi által előterjesztette a jelentést, mely magában foglalja a végső határig menő engedményeket. Az engedmények részleteiről legutóbbi távirataink hoztak némi jelentést. Ujat ezekhez nem tehetünk hozzá, mert Konstantinápolyból ma csak az a hivatalos tudósítás érkezett, hogy a nagykövetség tegnap tartották az ötödik ülést a török-görög ügyben, de az értekezlet folyamáról semmi biztosat sem hallani.

A nap folytatni érkezett a külföldi lapokban előtűnt fekvő távirati tudósítások még mindig hoznak bővebb részleteket a merényletről s annak elkövetőire vonatkozólag.

Az a szállást, a honnan a bombákat hozták, a rendőrség, mint jelentették, körforgatta. A házi gazda megelődte magát, de az asszonyt, ennek szeretőjét, elfogták. A lakásokon több bombát találtak, ugyancsak a merénylet-re vonatkozó propaganda, melyekben két ember fogja végrehajtani. Ugyanezre a szállásra tegnap reggel egy fiatal ember érkezett. Mikor el akarták fogni hat lövést tett és három rendőrt megsebesített. Letartóztatása azonban mégis sikerült.

A rendőrség már jóval előbb értesült arról, hogy újabb merényletet terveznek a császár élete ellen, de csak pénteken jutott nyomra. Erre vonatkozólag egy pétérvári magántávirat ezt jelenti:

Mint a mai „Times“ jelenti, egy császári propaganda körül van készülődés, mely ki fogja jelenteni, hogy az orosz birodalom történelmi fejlődése az uralkodó-változás által nem fog félbeszakadni. A büntetés nem fogja elkerülni senki, a ki megérdemli. A tegnap kiadott császári ukáz így hangzik:

Az angol alsóházban tegnap tette meg Gladstone a császár halála fölötti részvét nyilatkozatát és iránt bejelentett indítványát. Ugy vélekedik — mondá — hogy a ház egyhangúlag abban a véleményben van, hogy a nagy szuverén meggyilkolása már rendes körülmények között is elég okot szolgáltatna a házkormányzatra, hogy az országgyűlés megállítsa az orosz császárral szemben a szövetségi viszonyokat, melyek oly nagy jövedelmeket szomorítottak a német nemzetre. Vége ki kell fejeznie a házkormányzat azon felelősségét, melylyel az uralkodóval szemben ilyen büntény elkövetéséhez és foganatosításához vezetett. A nagy birodalomban, mely fölött ő uralkodott, lehetnek okok a gúnyra és panaszokra, ámde Sándor császár a saját személyében egyre sem adott okot; ezek az ő örökségének egy részét képezték. Egész életét azon munkának szentelte, hogy az örökséget alaposan megismerje. Nem hiányzik vagy az esemény által előidéztet igazságosság az, mi szótart arra indítja, hogy teljes bizalommal kijelentse, hogy Sándor kormányzatát egykoron fényesnek és emlékeztetőnek fogják tekinteni. Husz millió rabszolgát adott vissza a polgári társadalomnak és szabadságnak; az a lokális közgazdaságnak egy rendszert állított fel s esküdtségeket hozott be. A királytől már azon közelről, melynek fogja is, melyben a császár állott, melyek őt éltetik és esapást és szülő kötelezettségének érzékelni a házat, hogy loyálisan, komolyan, részvétellel és egyhangúlag fejlessze ki a királyné előtt gyászát és bánatát, melylyel a tányt tekintni, valamint az őszinte részvétet, melyet a királyi érzelmei iránt táplál.

A felsőházban Lord Granville adta elő a királynőhöz intézendő felirat indítványát, melyet Beaconsfield pártoló szavai után a ház szintén egyhangúlag fogadott el, ugyancsak az edinburgi hercegéhez intézendő vizsgálati levelét és a beafordei és richmond hercegekhez birta meg annak átnyújtásával.

A „Times“ hasábjait szentel II. Sándor császár eléleirásának, s vezérezkíték a szavakkal kezdő: „A kérésbe téve fordalmároknak, kik oly gyakran idézték támadást az orosz császár életé ellen, végre sikerült elkövetni azt az undok büntényt, mely eddig mindig megfeszült, s újabb és borzasztó illusztrációt adtak ama veszélyeknek, melyek a zsarokni uralmat környezik.“ A császár, mondja tovább, névleges fejje volt egy gépezetnek, melyet lehetetlen volt igazgatni, és felelőssé tették oly eseményekért, a melyek sodorása is jutott tudomásra, a melyeket, ha tudomása is lett volna rólok, nem orvosolhatott s meg nem gátolhatott volna. Egyedül állva császári méltóságának teljes magányában, körülveve oly tisztviselőkkel, a kiknek nagyon is sokszor volt érdekeikben, hogy őt megalasszák; elcsúszott erőfeszítéseinek látszólagos meghiusultsága; vérmérsékleténél fogva buskomor s évek óta kísértetve a hirtelen és erőszakos halál rémületől; a császár életre szemor példája voltakann a megaranyozott nyomorúságnak, mely a koronás főt elnyomhatja. Altalvalóval szemben távol álló, megközelíthetetlen ideál volt, oly magaslaton állva, a melyhez közönséges halandóknak nem adható fölérnie — elvont fogalom inkább, mint élő valóság. Azokkal szemben, a kik vele érintkezettek, jószívű, udvarias gentleman volt, a ki népe jólétét óhajtotta és minden erejével arra törekedett. A „Times“ egy vélekedik, hogy III. Sándor császár bizvást hozzáfoghat a reform-munkálathoz, noha e részben sok akadályba fog ütközni. A nihilisták talán nem fogják át őrdögivállalkozásait célpontjává tenni, legalább addig nem, míg kormányzata irányát meg nem határozza. De bármily bölcs, igazságos és jóltévé legyen is, Oroszország urának késznek kell lennie, arra, hogy fejevel játszik. Az lesz a császárnak és népének boldog napja, a midőn az utóbbi végre

Mint a mai „Times“ jelenti, egy császári propaganda körül van készülődés, mely ki fogja jelenteni, hogy az orosz birodalom történelmi fejlődése az uralkodó-változás által nem fog félbeszakadni. A büntetés nem fogja elkerülni senki, a ki megérdemli. A tegnap kiadott császári ukáz így hangzik:

Értesítések... Budapest IV. kerületében... Csak német nyelvű levelek...

A meghalt császár életéből, pótlólag közöljük meg a következő adatokat. 1834-ben, alig tizenhat éves korában apja, Miklós, nagykorúvá nyilatkozatta s az utolsó gárda ezred parancsnokságát bízta rá, valamint minden katonák hetemájára tévé. Új hivatalában egyik katonai szemlélő a másikra küldötte, lovagoltatta reggeltől estig, ily módon remélve, hogy a vézna és beteges ifjú megerősödik. Azonban ennek ép ellenkezője történt. — A tulhajtott fáradalmak ephességet támadták meg s orvosai tanácsára, pihenőül és szórakozásul európai körutra indult. Azonban a hesse-darmstadti udvarnál megállt, s nem is ment tovább, míg az uralkodó II. Lajos hercegrek leányát Máriát el nem vette.

Midőn 1855-ben a trónra lépett, úgy látszott, hogy Lengyelországra szebb napok virradnak. Látszólag békülékenykedett a lengyelek felé s kegyelmeghirdetett mindazoknak, a kik az 1830-31-iki felkelésben részt vettek. Azonban az követele, hogy az illetők ünnepélyesen kijelentsék telet megváltását, s midőn visszatértek, elkobzott vagyonait nem adta vissza. A mellett rendíthetetlenül ragaszkodott ahhoz, hogy a lengyelek olvadjanak össze az oroszokkal. „Egy kell a lengyeleket győzni a felől — mondá — egyszer egy nagyobb lengyel társaságban — miszerint számunkra nines más sors, mint hogy örökre egy családot köpezzenek orosz testvéreikkél. En jobb szeretném őket jutalmazni, de ha kell tudok kegyetlenkedni is, s fogok is kegyetlenkedni.“

Es bevaltotta szavát. A lengyeleknek előbb nyelvét támadta meg, elilltván, hogy a törvénykezés másként, mint orosz nyelven történessék, azután egy 1868-ban kelt ukázával ellította a „Lengyelország“ elnevezés használatát. Majd a lengyelek magán vagyonára is rátette kezét, az előnyökben részvesztvén azon orszákokat, kik esed alatt levő lengyel birtokokat akartak megvásárolni. Saját népe iránt is uralkodása kezdetén a gyermekei sorsa felett aggódtó, s azon segíteni igyekvő apa szerepét játszotta. Mindenki a helyzet javítását s új reformokat várt tőle. Az új reformok azonban minősége is abban nyilvánultak, hogy a hadsereg köpönyegére másként varratta a gombokat, a miórt udvari körökben nem egyszer „ezredes szabó“ gúnynéven említtették, míg e név egyszer fülebe nem jutott. Titokban azonban folyton működött, s lassan-lassan előkészítette a talajt, hogy a jobbjágról felzabadihassa, a mi a nemesség részéről nagy ellenátta ütközött. Végre 1861 márczius 2-án megjelent az ukáz, mely a jobbjágról rendszert egészen eltörölte.

Titokban működött azon is, hogy lehetőleg erőssé tegye hadseregét. S rövid néhány év alatt annak erejét annyira megnövelte, hogy midőn 1866-ban katonaságát fegyver alá szállította, egész Európa elémült — pedig csak Bokhar ellen indult. Ezen katonai erősségének voltak kifolyási a keleti krízis eseményei, a szerb-török és orosz-török háború, egyszerűmind pedig azon általános elszegényedés, mely az országban pusztított, s mely legelőb segítségre volt a nihilistáknak. Ezek fegyverében saját fegyvere fordult ellene.

Mint magánemberről nem beszélnek róla rosszat, sőt némi jót is. Mondják, hogy jószívű volt. Egyszeri polgári életet folytatott, korán kell, hosszú sétákat tett naponta, és sokat dolgozott. Az italt állítólag nem szerette, noha a nép között ellenkező hírből állott. Erre vonatkozólag egy adomát eleventeknek meg róla. Egyszer messze földről jött paraszt kereste fel a palotáját, s azt követele az öröktől, hogy bocsássák egyedül az atyuka színe elő. Hiba volt minden beszéd, arval feketegőzött, hogy erővel is betolakodik, mert neki fontos ügyei vannak vele. A császár utóljára is megdotta a dolgot és maga elé eresztette s vagy egy félórát beszélgettek együtt. Midőn a paraszt elment, jökdörögve beszélt el a hatalmas ur jövelele czélját. „Lábaimhoz borult — úgy mond — s egy magával hozott butyokot nyújtott felém. Hallotta — mint mondá — hogy nagyon szerettem az italt, és hogy annyira megáért, miszerint felholltan fekszem utána. Kért, hogy ezental csak az általa hozzottból ityám, mely aival a jó tulajdonsággal bír, miszerint sokat lehet belőle inni — és még sem lesz tőle részeg az ember.“

Asz új folyamában érkezett távirataink a következők:

Lapunk mai számához egy lv melléklet van csatolva.

